

EFFEKTIV OG GRØN ENERGI

i Danmark

Klimaforandringer. Energi-relaterede sikkerhedskriser. Energiforskringer. Verden står over for store udfordringer, hvis løsninger blandt andet skal findes på energiområdet. Der er en stor global efterspørgsel efter svar på, hvordan man sikrer en hurtig grøn omstilling, der er socialt balanceret og øger energiafhængigheden. Danmark har muligheden for at levere mange af disse svar. Det er et stort ansvar.

Samtidig står Danmark ved en korsvej på energiområdet. Nye fælleseuropæiske beslutninger betyder, at der skal fart på at skabe et energieffektivt Danmark uden fossile brændsler. Energieffektiviseringsdirektivet og Bygningsdirektivet sætter en ny standard for, hvordan vi bruger vores sparsomme grønne energi. Danmark, og de andre medlemsstater, skal nu

reducere energiforbruget med 1,5 pct. årligt frem mod 2030. Boliger, erhverv og industri skal få mere ud af den enkelte kilowatt-time. Og de dårligste erhvervs- og offentlige bygninger skal gradvis løftes op i en bedre energitilstand. Samtidig følger det af direktiverne, at vi hurtigt skal udfase brugen af gas i den individuelle opvarmning.

Den danske regering skal derfor gøre op med sig selv, om den ønsker et Danmark, der går foran på energi- og klimaområdet. Om vi skal være et forbillede og en inspirationskilde for andre EU-medlemsstater. Eller om vi blot skal efterleve kravene fra EU med en minimal indsats. Andre medlemsstater vil utvivlsomt kigge mod Danmark, når de skal implementere direktiverne.

TEKNIQ Arbejdsgiverne og SYNERGI foreslår, at Danmark gennemfører følgende tiltag, som kan gøre Danmark til en rollemodel, når vi implementerer de nye direktiver:

1 DANMARKS STRATEGI FOR EFFEKTIV ENERGIANVENDELSE

Danmark mangler en strategi for effektiv energianvendelse. En strategi skal vise vejen for, hvordan energieffektivisering skal bidrage til klimamålene og omstillingen af energisystemet. Den skal kortlægge potentialer for effektivisering. Og den skal anvise virkemidler til at indfri potentialerne. Strategien skal omfatte reduktion af energibehov, konvertering fra sort til grøn energi og fleksibilitet i energifeterspørgslen.

2 ET GRØNT, EFFEKTIVT OG KONKURRENCE-DYGTIGT ERHVERVSLIV

Industrien står for 23 pct. af det danske energiforbrug og 25 pct. af de energirelaterede CO₂-udledningerne. Og der er store forbedringspotentialer: Med en forceret indsats (energieffektivisering og elektrificering på ca. 15%) i 2030 vil det medføre en samlet CO₂-reduktion for dansk erhverv på ca. 1 mio. tons CO₂/år. Den samlede energiomkostning vil blive reduceret med ca. 3 mia. kr. om året.²

DERFOR BØR REGERINGEN GENNEMFØRE FØLGENDE:

KRAV:

Virksomheder skal gennemføre effektiviseringstiltag med tilbagebetalingstid under 5 år, som findes i de lovpligtige klimasyn. Alternativt skal de redegøre for, hvorfor tiltagene ikke gennemføres.

STØTTE:

Erhvervspuljen skal forbedres. Puljen bør fremtidssikres og derudover give støtte til rådgivning, så SMV-segmentet kan få en hjælpende hånd til deres grønne omstilling.

RÅDGIVNING:

Videnscenter om energibesparelser i produktionsvirksomheder: Der skal oprettes et videncenter, som kan rådgive SMV'er i deres grønne omstillingsprocesser.

Derudover skal prisloftet på overskudsvarme afskaffes. Prisloftet er en unødvendig bureaukratisk barriere, som betyder, at overskudsvarmen går til gråspurvne frem for varmekunderne.

IEA: Denmark 2023 Energy Policy Review

² ViegandMaagøe for Dansk Erhverv og SYNERGI: Energieffektivisering og elektrificering i erhvervslivet
Potentialer og scenarier mod 2030

3 RET TIL EN ENERGIEFFEKTIV OG SUND BOLIG

Alt for mange boliger i Danmark er i dårlig energimæssig stand. Energispildet er stort, klimaet belastes, og boligejerne er sårbare over for svingende energipriser. Samtidig har danskerne langt fra lige muligheder for at gennemføre energirenoveringer eller pensionere gasfyret. Boliger med lav ejendomsværdi, særligt i landdistrikter, har dårlig adgang til at optage lån.

DERFOR BØR REGERINGEN GENNEMFØRE FØLGENDE:

KRAV:

Krav om, at boliger skal have minimum energimærke D og grøn opvarmning, når de skifter ejer. Nye ejere vil have tre år til at gennemføre forbedringerne efter overtagelse af boligen.

STØTTE:

Måltrettet støtte til energiforbedringer gennem renoveringspuljen. Tilskud målrettes behovet og skal derfor være markant størst, hvor ejendomsværdien er mindst.

RÅDGIVNING:

Der skal afsættes midler til en øget og opsøgende rådgivningsindsats.

Energimærkning af bygninger skal derudover have et servicetjek.

4 SLUT MED OLIE OG GAS I DEN INDIVIDUELLE OPVARMNING

Et bredt flertal i Folketinget har en ambition om, at gassen skal være ude af den individuelle forsyning i 2035. Det er for langsomt, når de rentable alternativer er til rådighed. Samtidig regner regeringen med, at ca. 130.000 husstande stadig vil være opvarmet med gas i 2035. Og der installeres fortsat gasfyr med en typisk levetid på 20 år. Det hænger ikke sammen.

DERFOR BØR REGERINGEN GENNEMFØRE FØLGENDE:

KRAV:

Boligejerne skal have ren besked om, hvad de kan forvente: Der skal sættes en slutdato for installation af nye gasfyr i 2025. Og danskerne skal vide, at det er slut med at varme boligen op med gas i 2030.

STØTTE:

Der skal være midler til rådighed i form af langsigtet finansiering til varmepumpepuljen, eller et varmepumpefradrag. Støtten skal differentieres, så boliger med lav ejendomsværdi prioriteres.

RÅDGIVNING:

Vi får ikke en effektiv og hurtig omlægning fra sort til grøn varme, uden god og uvildig rådgivning og information. Den eksisterende informationsindsats skal videreføres, når den løber ud efter 2024, og gerne styrkes, så den bedre udbreder kendskabet til støttemuligheder og tekniske løsninger.

³ indeklima-lang-version.pdf (teknik.dk)

5 DEN OFFENTLIGE SEKTOR I FRONT

Den offentlige sektor har et særligt ansvar for at gå foran i den grønne omstilling. Kommunerne kan, med rentable investeringer, renovere 8 ud af 10 bygninger op til energimærke A, B eller C, reducere 80.000 ton CO₂ årligt og hente en gevinst på ca. 572 mio. kr. hvert år³. Samtidig har flere undersøgelser påvist et dårligt indeklima i størstedelen af de danske folkeskoler og daginstitutioner.

DERFOR BØR REGERINGEN GENNEMFØRE FØLGENDE:

- Læg en plan for at indfri de store potentialer for energieffektivisering og konvertering i statslige, kommunale og regionale bygninger.
- Sæt krav om renovering af mindst tre pct. af de offentlige bygninger årligt.
- Sikr at anlægsloftet ikke står i vejen for, at offentlige bygningsejere gennemfører rentable og grønne investeringer.

6 FARVEL TIL ENERGISLUGENDE TEKNISKE INSTALLATIONER

Alt for mange tekniske installationer er gamle og dårligt indregulerede. Men mange bygningssejere er ikke opmærksomme på de store potentialer i optimering af varmesystemerne og udskiftning af forældede installationer. Regeringen bør derfor gennemføre følgende:

- Obligatorisk eftersyn af alle varmeanlæg i forbindelse med salg og udlejning af ejendom. Identificerede optimeringsforslag skal, i videst muligt omfang, gennemføres i forbindelse med eftersynet og senest et år herefter.
- Der skal derudover gennemføres en undersøgelse af potentialet ved at foretage frivillig, systematisk gennemgang af boligernes tekniske installationer (f.eks. køle- og varmekilder, lys og ventilation). Forsøget gennemføres for boliger, som er mere end 10 år gamle. Hvis forsøget viser et rentabelt potentiale, indføres der krav om obligatorisk eftersyn af tekniske installationer, f.eks. hvert femte år.

7 ENERGISYSTEMET IND I DEN DIGITALE TIDSALDER

Når energisystemet går fra sort til grøn, skal vi tænke digitalt frem for analogt. Der skal derfor sættes fart i Forsyningsdigitaliseringsprogrammet, og data skal frisættes og gøres tilgængelige hurtigst muligt.

REGERINGEN BØR GENNEMFØRE FØLGENDE:

- Skab klare lovkrav om, at forsyningselskaberne skal give forbrugerne adgang til egne vand- og varmedata.
- Skab nemmere adgang for forbrugere til oplysninger om deres energiforbrug. Der er i særdeleshed behov for at give nemmere adgang til data om fjernvarme-forbrug.
- Udvikl fælles løsning til afgivelse af samtykke til serviceleverandører om at få adgang til data angående ens eget energiforbrug.
- Stil krav om energiovervågning og databaseret energiledelse: Bygninger over en vis størrelse skal pålægges at indføre digital overvågning og styring af energiforbruget.

8 EFFEKTIVT IND I BRINTENS TIDSALDER

Power-to-X vil være en meget stor del af fremtidens energisystem. Den danske vindenergi skal mange-dobles frem mod 2050, hvis drømmene om et dansk Power-to-X-eventyr skal gå i opfyldelse. Og overskudsvarme fra bl.a. PtX-produktionen kan, sammen med geotermi, dække hele Danmarks fjernvarmebehov i 2045. Det kalder på en holistisk tilgang, hvor effektivitet og sektorkobling tænkes ind.

DERFOR BØR REGERINGEN GENNEMFØRE FØLGENDE:

- Stil krav om best available technology, når der etableres PtX-produktion i Danmark. Det skal sikre en effektiv udnyttelse af energien.
- Stil krav om udnyttelse af overskudsvarmen fra brintproduktionen. Overskudsvarmen kan skubbe både fossil varme og biomasse helt ud af fjernvarmesystemet eller anvendes til industrielle processer i tilknytning til PtX-produktionen.
- Stil krav om, at PtX-fabrikker bidrager til at balancere energisystemet, så der hele tiden er tilstrækkelig grøn strøm til alle forbrugere – store som små.

